

Torf w ogrodzie

Torf jest jednym z popularniejszych materiałów używanych w ogrodnictwie. Ten osad organiczny o strukturze roślinnej jest pozyskiwany ze stanowisk naturalnych – złóż torfowych, powstałych na terenach silnie uwilgotnionych, najczęściej stale zalewanych wodą.

Różne rodzaje torfu

Istnieją trzy typy torfu różniące się wyglądem i przydatnością w zależności od sposobu powstawania torfowisk. Wyróżniamy torf: wysoki, przejściowy oraz niski.

- Torf wysoki jest wydobywany z torfowisk wytworzonych w płytkich zbiornikach wodnych o małej zawartości składników pokarmowych. W tych warunkach powstaje środowisko o odczynie kwaśnym, charakterystycznym dla tego typu torfu.
- Torfowiska niskie znajdują się na terenach zasilanych wodą bogatą w substancje pokarmowe i tlen, dlatego powstały w tych warunkach torf jest bardziej rozłożony, a przy tym może być zbyt zasolony i charakteryzować się odczynem alkalicznym, który jest nieodpowiedni dla większości roślin uprawnych.
- Torf przejściowy ma cechy pośrednie torfu wysokiego i niskiego, może być przydatny w ogrodnictwie, jako dodatek do podłoża organicznych.

Dlaczego torf wysoki?

Ze względu na swoją uniwersalność i niski stopień rozłożenia, najcenniejszym z wymienionych materiałów na podłoża organiczne jest torf wysoki. Charakteryzuje się:

- małym stopniem rozkładu,
- niskim odczynem (pH 3,5-4,5) oraz
- dużą pojemnością sorpcyjną - zdolnością do zatrzymywania wody, powietrza oraz soli mineralnych.

Cechy te sprawiają, że uznawany jest za idealne podłoże do uprawy roślin o różnych wymaganiach pokarmowych.

Czym kierować się przy zakupie?

Torf sprzedawany jest w różnych opakowaniach. Na rynku dostępne są worki o pojemności od 10 do 80 litrów, a nawet gotowe maty torfowe do uprawy roślin pod osłonami. Surowiec torfowy może być użytkowany jako torf kwaśny, który poprzez wapnowanie oraz odpowiednie nawożenie stworzy doskonałe warunki dla wzrostu warzyw, jak i roślin ozdobnych. Wymaga to jednak odpowiedniej wiedzy i zdolności do zastosowania właściwych dla uprawianej rośliny nawozów.

W asortymencie producentów coraz częściej można odnaleźć torf odkwaszony o pH 5,5-6,5, które jest najbardziej optymalne dla większości uprawianych roślin.

W ogrodnictwie amatorskim najwygodniej stosować torf wysoki jako komponent gotowych mieszanek podłoży opracowanych dla określonej grupy roślin bądź konkretnych gatunków.

Torf w ogrodzie może służyć również jako materiał poprawiający strukturę gleby szczególnie przydatny na glebach ciężkich i zlewnych.

Dzięki niskiemu odczynowi torf wysoki doskonale nadaje się też jako podłoże do upraw roślin kwasolubnych zarówno w pojemnikach jak i w glebie. Przykładowo w celu obniżenia pH środowiska glebowego przed posadzeniem borówki amerykańskiej należy przekopać glebę z torfem wysokim w stosunku 1:1 na głębokość 30 cm.

Przy zakupie torfu warto zwrócić uwagę na jego kolor. Dobrej jakości-słabo rozłożony torf powinien mieć jasną barwę. Torf wysoki o pożądanej włóknistej strukturze nazywany jest torfem „białym”. Ciemne zabarwienie surowca będzie

świadczyło o wysokim stopniu rozkładu materii, co jest niekorzystną cechą podłoża.

Nie warto kupować torfu niewiadomego pochodzenia

Kupując podłoże ogrodnicze wybierajmy firmy, które zapewnią zachowanie norm jakości torfów oraz przestrzegają ich racjonalnego wydobycia. W naszym kraju o odpowiednią jakość oraz dobrą praktykę wydobycia kopaliny dba Ogólnobranżowa Komisja Torfiarzy Polskich. Torf z grup producenckich jest stale poddawany badaniom laboratoryjnym kontrolującym: stopień mineralizacji, wilgotność, frakcje, odczyn (pH), zasolenie (EC) oraz zawartość związków mineralnych.

Czy warto kupować zużyte podłoża torfowe?

Nie inwestujmy w torf niewiadomego pochodzenia. Zużyte podłoża torfowe ze szklarni produkcyjnych mogą zawierać patogeny – choroby i szkodniki roślinne oraz związki balastowe powodujące zasolenie podłoża. Rośliny posadzone w takim podłożu będą narażone na infekcje, a wysoka zawartość soli mineralnych ograniczy pobieranie niezbędnych do życia składników. Poza tym torf poprodukcyjny traci cechy dobrego podłoża ze względu na duży stopień rozłożenia, który sprawia, że struktura torfu staje się zbita.

Dlaczego torfem należy gospodarować oszczędnie?

Torfowiska w Polsce zajmują 1,3 mln ha, z czego 202 tys. ha to torfowiska żywe, na których zachodzi proces akumulacji torfu. Ponad 80% wszystkich torfowisk ulega powolnej degradacji na skutek odwodnienia. W celu ochrony tych cennych obszarów od 1994 r. torf zaczął być traktowany jako kopalina i od 2003 podlega znowelizowanej ustawie Prawo geologiczne i górnicze. Obecnie na wydobycie torfu wymagane jest uzyskanie koncesji, co w znacznym stopniu ogranicza nielegalną eksploatację złóż.

W Polsce nie stosuje się już torfu do celów opałowych, jego wykorzystanie zawęża się do celów ogrodniczych oraz prozdrowotnych (kąpiele borowinowe).

Najcenniejsze dla ogrodnictwa złoża torfu wysokiego stanowią zaledwie 6% zasobów, dlatego gospodarka tym cennym materiałem powinna być oszczędna.

Dr inż. Anna Ewa Michowska

UP w Lublinie

Źródło: Michowska A. E. 2011. Cenny torf, Działkowiec 12: 66.